

No més drets sense deure.
No més deure sense dret.
Els drets individuals són imprescriptibles, legítims i inalienables. • Legislar la Llibertat haix pretext de garantia, és cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí boot comença la llibertat ajena. És licit, doncs, al individu fer tot lo que no perjudiqui a un altre. • La caritat, qu'ensalça al qui la fa humiliant al qui la reb, se d'esser substituïda per la solidaritat, qu'agermana y nivella als que la practican. • Mentre el món no es compongui de serms lliures, iguals i intel·ligents, no podrà haverhi pau entre la rassa humana.

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avançats, sense atenuants de cap mena. • La TRAMONTANA és altament moralista, té com per base fonamental de la moralitat el respecte a totes les idees y la germanor de tots els pobles. • La TRAMONTANA en política defensa sempre al més avançat contra el més reaccionari, y sosté la necessitat d'una gran reforma social que transformi el món de ser del productor, avuy supeditat al capitalisme. • La TRAMONTANA no està afiliada a cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sense comprometre ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei

LA TRAMONTANA és el periòdic qu'es publica en idioma català més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

El Treball és la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 4 pesetas trimestre.—Estranger, 3
Las suscripciones se pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.º 12, BARCELONA

Per pagos s'admeten llibreries del Giro Mitjà, lletres de fàcil cobro y sel·los de 15 cèntims. No s'admeten llibreries especials de periòdics.

PREUS DE VENDA

Número solt, 5 cèntims.—30 exemplars, 1 pta.
Surt a llum puntualment cada divendres

EL RAM DE GARROFER

Com qu'à ratos es parteixen el portà a coll aquest ram, els quins are el conseqüeixen es faràn passar la fam

RECORD

En Josep Llunas y Pujals, director de «La Tramontana», continua pres preventivament en las presons d'aquesta ciutat per atacs al catolicisme, no admetent-li flansa carcelaria a pensar d'estar-se encare tramitant la causa y no ser la pena que correspon al suposat delictu superior a presó correccional.

Els beneficis de la llei, que poden afavorir a qualsevolga criminal, no poden en aquest cas arribar a un periodista defensor dels drets del poble treballador.

Obrers tots: no olvideu aquesta elocuent lliçó.

POLITICERIAS

Pasant revista de l'actual política espanyola, resulta en ella la pujor de las anomalias. Regim el sistema parlamentari a Espanya, lo qual val dir que el govern se regula sempre per la voluntat de la majoria de las Cortes, teim avuy que la majoria de las Cortes es fusionista y que, no obstant, governa un partit contrari a un aquet.

Tenim també que'l partit conservador va caure ultimament del poder per discrepancies, que en devan allavors, entre en Cánovas y en Silveira, y avuy puja en la mateixa situació, y tot just es al poder las discrepancies se tornan veritaderas divisions, obtenint-se un abim entre el quele indiscutible del partit dominant y el quele dels conservadors amb infulas de moralitat política escrupulosa.

Y per si encare tot això no fos prou, també resulta que, havent caygut la tres anys el partit conservador pels seus desercats en moralitat política, al pujar avuy precisament entronca, fent lo ministre, a l'home que més flavors va provocar las protestas dels seus ocupant l'alcaldia de Madrid, y el que més va contribuir a l'egemonia cayguda del partit conservador.

Es agra l'art de governar els pobles, la ciencia social, ó un indigne jog de comparens y comparens que mereix el nom de ganada política? No hi ha pas dupte.

La restauració borbònica està sostinguda per una colla de famolencs que tenen la política per ofici, y no poden ni volen suportar que la seva professió no els dongui abundantment para viure, sigui com vulgui y a costa de qui es vulgui.

Y com pera fer millor el jog de la política s'ha dividit en dos partits els anfractuats del poder, tenim que els canvis polítics no obceixen aquí a Espanya a més que a la necessitat de mantenir a tots els restauradors, fent que vagin a buscar aliments desde els exèrcits ministerials aquells que per haver passat un quant temps en una fingida oposició estavan ja acalant els recursos acaparats amb las nòmias ó las gangas de la seva anterior dominació.

Y aquí tenim els motius reals y positius dels canvis de política. Amb un parell d'anys de comedia oposicionista, els conservadors ó els fusionistas, sobre tot els de segona y tercera fila, ja s'han meniat lo de quan eran al poder, y necessitan tornarli, per lo qual se fanen rifenys, filibusters, sinos ó equívocs si altre remey no hi hagueren per tornar a la nòmia y a las gangas, perquè ells, com certs pobres d'aquí, no s'han poden guanyar treballant, ni tenen més renda ni arbitri conegut pera viure que exercir de polític.

Y aquests són els que a l'engros y a la menuda ens tenen de governar, els que passen per classes superiors, y els que molta gent imbecil tenen per grans homes.

Mirreulo tal com són sense els vidres de multiplicar de la política, y necessitem un microscopi pera veurels.

Tal es la seva petitesse natural, qu'es té ben merecida el més gran desprecis dels pobles.

DATOS DE LA BIBLIOTECA ARÚS

Una ampla y monumental escala posa en comunicació l'exterior amb el vestibul, en el centre del qual s'aixeca una reproducció de la

celebrada estatua de la Llibertat il·luminant el món que hi ha a l'entrada del port de New York. Deu magnífiques columnes de marbre blanc d'una sola peça la flanquejan, essent també de lo mateix els graons, els paraments y el sostre.

Un cop passada l'emblemàtica estatua es troba una sala gran, tota voltada d'armaris qu'atribuen al sostre, amb una galeria circular que facilita l'accés a la part superior dels meteixos.

En el centre d'aquesta sala hi ha dugas grans vitrines ahont estan exposats exemplars interessants d'obras antigas y modernas.

Immediatament després ve la sala de lectura, decorada am moit gust, voltada d'armaris en la part inferior y de centrals en la superior. En els espays que queden de finestra a finestra hi ha medallons am noms d'autors cèlebres, haventhi també en el fris superior. En el sostre hi ha pintadas l'Acropolis d'Atenas, els museus del Louvre y Britànic, la Biblioteca Vaticana, las universitats de Salamanca, Barcelona, Yale-New Haven (Estats Units) y Leipzig, y el Politecnico de Zurich. A cada cantó de la porta d'entrada d'aquesta sala hi ha reproduidas las casas comunals y escuelas de Das y Hospital, las otras dugas fundacions deixadas per l'Arús.

En la galeria que circueix l'escala per tres dels seus cantons, hi ha instalada, junt amb alguns quadros que pertanyen al donant, una collecció de fotografias reproduint las esculturas del Partenon qu'existeixen en el Museu Britànic de Londres.

La part dreta de la galeria dona accés a la sala de treball, ocupada per una gran taula, un taristol y cadiras.

Immediata an aquesta sala hi ha la destinada a la música, que conté quatre armaris-libreries, qu'eran propietat ja de l'Arús, dos dels quals ostentan las següents inscripcions: *Com més il·lustració té un poble, més lluny està de l'absolutisme. La paraula sagrada para tot home Anarats és avant. Un armonium y un piano facilitan la lectura de la música que conté aquesta secció.*

En el fondo d'aquesta sala hi ha un estrado pera la Junta, president en el log de preferència una reducció en bronzo de la Venus de Milo, puix es condició expressa que la presidencia ha d'estar sempre constituída per una obra d'art, essent exclós enterament tot símbol religiós ó polític. Al voltant de la sala hi ha reproduccions fotogràfiques de quadros cèlebres.

La biblioteca compta en l'actualitat am prop de 24.000 volums, distribuïts de la següent manera: historia d'Espanya, 1.300 volums; historia universal, 1.600; historia d'America, 837; Bellas Arts (música, pintura, escultura y arquitectura), més de 225; geografia y viatges, 700; comerç, industria, agricultura y navegació, 800; lingüística, 300; política y sociologia, 700; federalisme y regionalisme, 100; dret, més de 1.000; arqueologia, prop de 700; religions, més de 900; diccionaris, prop de 200, y un número considerable referent a la milicia.

DEL PAÍS DE LA CONVICCIÓN

CARTAS D'UN CONVENCUT ALA FIDEL AL IDEAL

IX

Companys: En las cartas anteriors he fet l'exposició de l'estat de desigualtat en que vivim. He donat alguns datos, no pera fer una estadística completa, sino pera que la seva importància poguessin vosaltros deduir els que fanen y atribuir a un resum probable y racional.

Lo que succeeix en punt a participació de la riquesa social es injust a no puguer ser més de 70 milions de pobres que lluytan desesperadament am la fam en Europa y els Estats Units, molts més, impossible de determinar el seu número, en el resto del món civilizat, deixant apart las regions enderrerridas en el camí del progrés, una classe mitjana que solament viu d'escavar y envenenar pobres, sense veures per això lliure del perill de ruina y miseria, y uns quants aramissionaris que governan la humanitat amb arreglo ó las conveniencies del seu llibre de caixa, provan fins a la evidencia que un sigle de democracia y vint de cristianisme y no sabem quants més d'autoritat, han

fet de la societat dels homes la més trista y repugnant barreja de tirans y esclaus que pugui concebir l'imaginació.

Però donar més relleu al quadro d'iniquitat en que l'humanitat s'agita, emprendre un altre treball encaminat a demostrar que las privacions y la miseria qu'ens agobia té llog en mitj de l'abundancia, y encare més, a causa d'aquesta mateixa abundancia, es pateix fam perquè sobran aliments, desnudesa, perquè hi ha roba de sobras, s'han de abandonar per escases las terras més productivas.

El cèlebre Maltus deva que la població augmentava moit més que la forsa productora dels homes, y, per tant, en el banquet de la vida no hi havia cubert pera tots, y d'aquí que las guerres y tota classe de calamitats publicas eran una necessitat y un benefici; puix, deixant apart las reputacions que de la teoria maltusiana han fet els economistas burgesos, he de demostrarvos que, a pesar del número excessiu de privilegiats improductius y de qu'el treball se fa únicament pels qu'en l'actual societat representen lo qu'en societats passadas eran els parias, els llotas, els esclaus y els siervos, es a dir, els proletaris, hi ha producció pera que tothom mengi, vesteixi decentment y tinga casa ahont religiar-se y constituir el nos dels afectes cars al seu cor.

La nostra tasca es tant més necessaria quant tot demostra, cada vegada am més ferma constancia, que «l'emancipació dels treballadors ha de ser obra dels treballadors meteixos»; teócratas y demócratas van fracassant en els seus ideals, y com a pesar del desengany, disfrutan de gangas qu'els permeten fer bona vida, se consolan am la filosofia d'aquell refrà castellà: «los duelos con pan son menos», y van passant sense importarlos res qu'els emancipats per la mort y passió del Crist, y els llibertats pel sufragi universal, tingan que fer manifestacions durias demanant treball, ó es reventin cavant la terra, ó es cremin en las minas, ó s'atrofin y mutilin en las fabricas, ó emigrin a l'Argelia, al Brasil ó a l'Argentina, a deixar els seus ossos en aquellas inhospitalarias terras, ó acabin en un miserable hospital y sigan, fins després de morts, carn d'infante que els aprendis de menje estudien la manera de curar las malalties dels rics.

Hi ha en la terra un productor enormissim que l'home no té més que conceix pera aprofitar-lo; hi ha un progrés mecànic grandios que produïx amb assombrosa rapidesa, hi ha una riquesa social que per sa immensitat no pod ser expressada per números, hi ha un fondo de ciencia superior a tota alabansa, hi ha una forsa intel·lectual capaç quasi d'omplir en pensaments sublims l'absolut incomensurable, y en mitj de tanta grandesa la superbia enlaira als poderosos, el servilisme humilia als desheredats, l'odi reemplaça a la fraternitat que deu unir als sers que, a pesar de tot, viuen ligats pels vinculos humans; la veritat està ofegada pel convencionalisme y l'hipocresia, y las relacions individuals y collectivs s'inspiran sempre en el càlcul egoista y en la desconfiansa.

Però quan començava a entrar en materia, amb els datos a la vista, triats de la manera que em sembla faràn més efecte, y en disposició de reforçar tot lo possible la vostra fidelitat a l'ideal, me trobo am que l'escrit passa ja de l'espay que m'està destinat, y pera qu'el meu bon amic y director no diga qu'abus de la seva benevolencia perquè està pres, y a vosaltres no us sembli pesada la lectura, poseo punt final. Salut.

PAU VERITATS

Març 24 de 1885

EL MAR MARSOI... ESPANYOL

Dirá el retric: *Mar, marsoi,*
y si no lo veses arí,
Mar marsoi me lo dize
a la boca del fog, y
a la boca del fog, y
donax ja qu'el retric así lo dize,
donaxi la raba tova
per la veritat qu'ha dit.

Jó, qu'amb els retrics no creya,
quan he vutud de dir
qu'am l'incrudulitat meva
s'ag errat de mitj a mitj.
Que, pel que toca aquí a Espanya,
aquets meos qu'ara he fets
ha agut el meu més perve,
de tota els meos qu'he vut.
Que calamitosa a l'ora
li han caygut al meu pe?
Jo, la veritat, m'engarró,

Y una... ¿por qué no he pag dir?...
 ploran de pena... ¿d'angustia?
 No hi pug fer més sin això.
 Y qui és que no s'associa
 a tanta pena y dolor?
 Noagué: "Home, més caríssim,
 de cervell més engraat,
 para al pensa" em lo de Cuba,
 plora pensant en Madrid,
 troca pel de Nizandao
 y em lo que fan allà al Riff,
 y en compaña que tothom plora
 y que tinga els vils berris
 el que pensa amb els cubans,
 perquè, al cap y a la fi,
 volen una independència
 que els té de porra a l'abom-
 inable compra tanquè que plora
 zeta perverna de Madrid,
 que la premsa va distanciar
 sens deixar per bon collit.
 Y en quèl puer desu escape,
 pincant tota tanta gracia y vida,
 y al menos, al tenir gana,
 de plorar temen un bon tip,
 que en la vergosa Sagasta,
 una gran pena sentim.
 Y ara, pincem més encara,
 però de gort, d'agrahir,
 per la pua del casern,
 y tota els sevamig,
 y pels funerals y jonas
 ca poden estar bon tip,
 que en salragi de las acciones
 dab que varen ocultat
 tabals a dintre el Sagasta
 al venir del Riff aquí
 fan en totes las iglesias,
 cantant de rai no quants més,
 mentre qu' a casa dels naldreus
 no hi ha un rat partit pel mití.
 Y, per fi, y tihim un rato?
 També una renim de morir,
 bñemem de las periodistas
 qu' a la presó han ponat pos,
 y ribense dels cubans,
 que quedarán bon sev
 de la fenda qu'el nostre Riff
 a daltis esta decidit,
 y ribem, per a defencia
 del grup qu'ets va a sentir
 si acia fe el fanyo y el qu'espero,
 que seria el mes dezer,
 y ex que dongué, de part nova,
 al no gñ, un bon povic.

Domènec Barrena

La circumstancia d'haver passat aquestos dies tants periodistas per la presó de Barcelona visitant als companys de Reus detinguts per la jurisdicció militar, ha fet que s'adonessin de la presó del Director de LA TRAMONTANA y alguns d'ells s'interessessin per la seva encarceració, cosa que, no perquè no hagi donat resultat, tenim menys qu'agrahir.

Conegudas las raras circumstancias de la presó preventiva que sofren el nostre Director, a tothom va semblarli cosa senzillissima obtenir l'excarcelació, per quant venia, no ja consentida, sinó poc menys qu'obligada per la ley, pel sol fet d'estar encare tramitantse la causa y no passar de presó d'correccional la pena que correspon al suposat delict.

Y van alguns directors de diaris d'aquesta ciutat fer alguns passos en aquest sentit, ajudats per altra part amb diligencias que també practicaven els diputats republicans y amigs nostros Srs. Loutau y Junoy, encaminadas a lo meteix: a conseguir de la justicia un acte, además de just, legal.

Tots conhavien en obtindreho... menos nosaltros.

Y nosaltros havem acertat. Els periodistas y els diputats interessats en fer aplicar els beneficis de la ley al Director de LA TRAMONTANA, han trobat que, efectivament, a tot arreu y extranyavan, autoritats judicials inclusius, de qu'en tals condicions se tingues pres sense admittresli fiança a un periodista, tothom deya que era justa l'excarcelació y que s'interessarian; però venia el moment critic... y resultava QUE NO S'ACCEDIA a lo que tothom havia convingut en reconeite que era just.

Y així estem y així continua pres el Director de LA TRAMONTANA.

¿No entrevencen els nostros llegidors lo que aixó significa?

Anem a aixecar la punta del vel que cubren aquesta tremenda: legalitat. (Posém aquest calificatiu perquè el que hi correspon podria costarnos noves persecucions.)

Per lo observat en el dia del judicial y per varias deduccions de fetis anteriors y posteriors al ditat acte, ens havem convençut de qu'existen una inica conspiració de personas poderoses (bax molts conceptes) que, valentes del llog qu'ocupan una de las sevas influencias altres, y de miserables traicims alguns, se proponen la desaparició de La Tramontana, reventant si es precis (són las sevas paraules) al seu Director y propietari L. Lluana.

Per avuy no podem dir res més. Anem recullint datos, y algun dia serà el de la justicia.

En Martínez Campos ha marcat cap a Cuba. L'acompanyan vuyt mil soldats.

Y deu milions de duros.

Jo, per la meua part, no dubto de l'exit de la campanya.

Tenim en compte els elements de que disposa.

Els periodistas de Reus, companys de quarto, a la presó, del nostre Director, no van esser posats en llibertat fins dissapte a la nit.

O siga després d'haver donat un cop de timbo a l'exercit desde el seu periódic La Autonomia, qu'és lo meteix qu'han fet espontaneamente altres periódics pera sortir de la presó o no entrarhi els seus respectius directores.

Si volbe la llibertat per carter la palmeira, mentre un la regala no surt pas de la gardia.

El partit progressista s'ha partit.

En l'asamblea qu'acaba de celebrar a Madrid, uns representants han volgut entrar en la legalitat y altres han continuat la tradició revolucionaria.

Els primers volen l'evolució abans de la revolució, els segons, la revolució sense l'evolució.

Uns vencentararán pera ferms felissos, altres contractarán quarteladas pera portarlos la llibertat engastada en las bayonetas.

Esta vist: aquesta gent no surtirá may de la Habia progressista.

Amb el títol La Revolució deca en 1896 se publican en l'Ateneu un llibre d'exposició y crítica de teorías y doctrinas socialistas.

Amb aquest ja son tres las obras que coneixem d'escriptors burgesos que es lligan a profesors, desde el punt de vista de las sevas idees, el pervindre de las reclamacions obreras. Es a dir, d'aquet solament coneixem el títol y un lleuger extracte donat per La Publicidad. Las altres son, una espanyola, La Producción social, de Nilo Fabra, qu'és una diatriba contra el socialisme y l'anarquisme, al meteix temps qu'una professió de fe burgesa sense llegidors privilegiats quedin contents y satisfets y lassin la digestió sense que la conciencia interrompi la teyna del ventrell; l'altre, Cent anys després, es americana y no passa de ser l'exposició de una hermosa utopia colectivista.

Aquesta nova mena d'activitat literaria és útil. Prescindint de la passió y de las preocupacions dels autors, presenta observacions dignas de ser tingudas en compte pels treballadors il·lustrats, y prova una vegada més l'importancia del moviment obrer y l'imminencia del seu triomf.

Del debat polític qu'ha tingut llog al Senat y qu'està acabantse al Congrés no se'n ha pogut treure en clar, respecte a la darrera crisi, més que lo següent:

—Que sí, que no, y que què se jo.

En Cánovas no sab res, en Sagasta calla, y en Martínez Campos no més diu que ja està cansat de fer de cap de turc.

Y els verdaters motius del derrer cambi continúan als llims de las suposicions, per més que resulti clar com l'aygua que van provocar lo las imposicions d'uns quants sabres.

Que podran ó no podran estar cansats de fer de cap de turc, però qu'el cert és que tractan als espanyols com a xinos.

Y viva la Pepa! dig viva la patria!

Amb el cambi de decoració de la comedia política ha cambiat també el sistema de donar las noticias de Cuba.

Ni creyem als liberals quand deyan qu'alló

no era res, ni creyem als conservadors que qu' diuen que alló és molt.

Per cert qu'una de las noticias qu'han donat com més aiarament, ens ha fet fer un tip de riu: figurimse els llegidors qu'els insurrectes han constituít un govern, y aixó espanta als nostros polítics, quan lo qu'en veritat pot resultar, si la noticia és certa, que ja hi ha qu'è poders y medis de vendres als insurrectes qu' varten al camp a combatre per una idea.

Ara sí que hi haurá am qui fer una segona edició del famós Zanón.

En vista de la descomposició del partit progressista, torna per mi y pito de vegades a agitar l'idea de la formació d'un sol partit republicà, si bé ara ja es diu que s'el tenen prescindint dels federals.

Content. Aceptat pels federals un programa socialista, y partit del principi del pacte, verdataderam qu'agort partit no pot, no deu ni té d'agortse am, cap, però hora seria ja de qu' tots els demés republicans, que pod dirse que no estan separats més que per qüestions de qüestions, s'unissin avuy que l'ocasió és es propicia per haver deixat de ser republicà en Castell y haver quedat poc menys qu'instituit del tot en Ruiz Zorrilla, no quedant en l'actualitat més figura de primera fila qu'en Salmerón.

Però ja veurem com també surtirán figuras de guardiarropia amb pretensions d'exercir qüestions, y altre vegada ja tan buscada una republicana se n'anirà a rodar.

En lo qual consti que desitjariem equívocarnos.

Els obrers francesos, productors de mistos, quinas fabricas en la veïna republica funcionan a compte de l'estat, s'han declarat en huelga reclamant una millora en las sevas condicions de treball.

Y el govern francès, que deu entendre que la republica no té de concedir milloras al obrer, es prepara a la resistencia enviant argumens contra els treballadors a las fabricas de mistos, ó sigui abundancia de gendarmes.

Y ja estig veyent com se demostrava una vegada més l'armonia del capital y el treball, l'imparcialitat de l'estat y el destí de retornas socials de la republica francesa fins ahome arriban.

Resultarán tan altes, que tothom las haurá perdut de vista.

El diumenge passat va ferse a Sant Martí l'inscripció civil, sense cap cerimonia religiosa, del naixement d'un fill de Josep Calom y Rosa Martí, posantli els noms de Cesar, Progrés y Gutenberg, regnant molta animació y alegría durant l'acte.

LLUENYATGE FIBRAT

«Nauquí de pares pobres, just al naixre
 famós al tant treball sempre mitrera
 com Chomana mirat en ell si veya,
 me hi vareu deducir que tot valg creya,
 «La ma de la fortuna sag merida,
 y com en sag negués may de aserda,
 un pervindre brillant sempre en aumeyra,
 y veig que ja ningú me pot coneyra,
 «Per valor de milions se avuy fabrica,
 ting donada a guany cent mil pastas
 y ab paper de l'Atat y altres tradica.»
 «Aixó és llunyatge de y paraules netas
 vol expressar.—De dir ja no m'humilia,
 que puguent ser honest, sog no gran pillu.»

JOSÉ ALARÓN

El cambi polític operat a Espanya, portant com a indispensable consecuencia el cambi de governadors civils de provincia, ha fet qu'el Sr. Llarroca tingui també de deixar el mando de la de Barcelona, durant el qual tan diferents afectes s'ha conquistat.

El Sr. Llarroca, qu'ha sigut un prefecte cavaller en moltes qüestions y ha estat també aertat en molts dels assumptos qu'afectaven als interessos de la provincia, te d'acceptar en el balans del seu mando una taca negra la persecució inusitada de treballadors durant la

vergonyosa duració de catorze mesos de suspensió de les garanties constitucionals.

Si el Sr. Larroca, davant del monstro's atentat del Liceu, hagués pogut conservar més sang freda y concretarse a perseguir, no a tots els anarquistas o tildats de tals, sinó tan sols als criminals autors, instigadors o patrocinadors d'aquella vergonyosa de l'humanitat, els aplauro am que avuy s'el despedira seriosament més honrosos y sentits, perquè els sentiran totes las classes socials, inclosa la més numerosa y castigada, y al desaparixre la seva figura resultaria altament simpàtica perquè no deixaria la negra ombra de las llàgrimes de quatre o cincocentas famílias d'innocents que durant tants mesos van veures privats de la llibertat.

Facitas las anteriores ratillas, are es diu qu'el govern suspèn l'envio del nou governador Sr. Sánchez de Toledo, y ordena que per ara continui el Sr. Larroca fins a nova ordre.

Es aquest un dels primers resultats de las intèrgas dels romeristas contra els partidaris d'in Silveira, entre els quals es contava el nou governador de Barcelona?

Emòdica que fa fort es el lema polític dels partits qu'avuy dominan.

A Caldas de Montibus tenen els ensotanats la costum d'ensenyar de doctrina a la brivalla durant la quaresma, a lo qual no hi ting res que dir, perquè això de portar l'aygua al seu mòlt es cosa que fa tothom.

Però si que tenim de clavar una bufada a lo que van fer l'altre dia de demanar als noys que tinguessin llibres protestants qu'els hi portessin, y al tenirlos ferme un auto de fe'n més ni t'renos que farien amb el *Donomi Gros de LA TRAMONTANA* si pogués tornar a funcionar la Santa Inquisició.

Això d'apoderarse de llibres agens y cremar-los es cosa qu'el Còdigo Penal castiga.

Ex! Si ho fan personas... que no portin hàbit.

El predicador de la quaresma de Premia de Mar es queixa de que no vagin homes a escoltar, y diu que si es que no n'hi han al poble, en quin cas las noyas quedaràn per casar.

Però, sant cristià, avuy encare qu'els homes homen canen per sermons de quaresma?

Al be es que l'halaig l'idea de que las noyas quedin perxa vestir santas?

El nostre apreciat col·lega de Madrid *Las Dominicales del Libre Pensamiento* acaba de ser absolt altra vegada en una causa que se li seguia per delictes d'impremta.

Celebrem la nova absolió de tan estimat company.

Que no a tot arreu se d'averhi l'Inquina manifesta que hi ha a Barcelona contra el periodista lliurepensador.

Prenent l'iniciativa la Masoneria, es tracta d'organisar una poderosa agrupació de liberals avançats, pera mirar de contrarrestar las dominancias del clericalisme, que tant s'està desenvolupant actualment a Espanya.

Ja es hora de deixar tanta passivitat per part dels liberals, y de contestar la guerra am la guerra.

Ja es dona oficialment com a perdut el *Reina Regente*.

Y ja comensan per tot arreu las funcions d'eglesia per las animas dels difunts.

A qui aprofitan aquestas funcions?

Per nosaltros, a ningú més qu'al clero.

No seria hora ja de cuydarse més de las famílias dels infelissos màrtirs del seu dever, que de las animas dels que, humanament pensant, no tenen de necessitar res?

Senà cosa d'engreixar al clero per aquesta desgracia y deixar en la miseria a las desconsoladas famílias dels naufrages?

Quinas cosas se tenen de veure en aquets malehitis temps d'hipocresia religiosa que coren!

Y punt en boca, que no et posin cinc anys més de presiri per manifestar un lloable desitj.

Si els militars reclaman que tribunals constituïts per ells mateixos s'encarreguin de jutjar

a la premsa que d'ells s'ocupin, volents fer aixis jutge y part a la vegada, res més lògic qu'els capellans demanin també restablir l'Inquisició pera jutjar als qu'ataquin al clero y al Catolicisme, y seguint aquesta jurisprudencia que no té ni juris ni prudencia, podrien els periodistas voler jutjar als que diguessin mal de la premsa, y també cada hill de vehi podria reclamar el dret de ferse la justicia per la seva propia mà sempre que li sembles qu'algu l'injuriava, l'atacava o el perjudicava.

«No es aquesta teoria un sistema d'abatir? Doncs apliquen ara el qüestio al dret de la miseria».

A Argel fa alguns anys van esser condemnats a mort quatre individus acusats d'assessinat.

Fa pocs mesos va capturar-se un malfactor, autor de varios delictes repugnants, y una vegada pres aquest y vist que no podia salvar el màxim de la pena, ha dit qu'ell també havia sigut l'autor de l'assessinat pel qual s'havia condemnat a quatre innocents.

Oberta una informació, ha resultat cert de tota certitud ni declarat pel bandoler.

«Qu'els sembla d'aquestas equivocacions dels tribunals?»

Y sort, en aquest cas, que va commutarse la pena de mort per l'immediata. Però dels quatre injustament condemnats, un ja n'ha mort a la presó de pena, y ara s'indultarà als altres tres.

Y visca la pena de mort y la severitat absoluta en materias de justicia!

Acaba d'atribar a Belgica, procedent d'Amèrica, un senyoras que de bonas a primeras ha anat a deixar la seva targeta a la familia real d'aquella nació, que diu qu'ell més que ningú té drets qu'alegar al tron de Fransa, per ser un Borbón d'extrangis quins drets li han sigut revelats per inspiració divina directa.

Y vetaqui qu'an aquest bon senyor are m'el tenen per boig.

Y dig jo: en qüestions de dret, de verdader dret, ¿hi ha acas algu qu'en tinguis més qu'ell a la corona de Fransa, de Xina, de la Patagonia, etc., etc.?

Doncs si volèm ser justos establím l'igualtat per tots els pretendents a coronas, ja sabem com tenim de considerar a tots.

Com a bojos.

Al anarse a posar en practica l'instalació de la projectada cadeira de Religió y Moral en las universitats d'Espanya, s'ha acordat suprimir-li el títol el nom de Moral y deixar-li tant sols el de Religió.

Per la meva part m'en alegro.

Al fi venen a confessar els seus meteixos partidaris que la religió es una cosa diferent de la moral.

No en fa poc de temps que ja ho teniam oblidat de tant saberho!

Retallets del discurs del general Martinez Campos al Senat, discutintse la darrera crisis.

«Cuando aparezcan impugnapbles de los atropellos a los periodicos, les sera aplicada la ley con toda severidad».

«També tindrem de consolarnos aquesta vegada amb allò de no han sido habidos?»

Y no soy politico, soy un general dispuesto siempre a servir a la Patria y a sus gobiernos».

Y je qu'em pensava que s'en anava a Cuba pera servir a Espanya!

Are compreg perquè del anar a soldats no s'en diu servir a Espanya, sinó servir al rey.

Y recorda qu'el rebte als oficials després d'haver pres possessió de la capitania general de Madrid, va dirlos:

«En caso de que se rean las turbulencias, iré solo a imponerme con la autoridad que me dan mis antepasados y mi historia. Y me desobligo de esta materia para que me maten».

«Saca el pistón!»

Corre per la premsa la noticia del pròxim indult del famós Vázquez Varela.

Se tracta d'un criminal flamenc, y ense sembla boia.

Una altra cosa seria si foy periodista oyer.

Encare que ja sapiguem de tothom, bo és repetirho: el pauperisme a Inglaterra representa l'horrible xifra del 90 per 100.

Com conseqüencia es possible aquest fet: en un ball de distressas donat a Londres per cert lord que va oferir un premi al disfrás més original, fou premiat un fulano que va presentarse vestit de bitflets de Banc de 1.000 lliuras esterlinas.

«Si tan largo lo fias...» dirà algun quinyones.

Ni hi hà qui pugui escusar el plasso, per la nostra part ja pot tirar endavant.

XISPAS

Mindamo: está que bulla, lo de Cuba es va erradant, y are es diu que Rio de Oro vol tornarse via de sang. El govern, segons lleguven, abnegat no está conato de... (Quina gracia! Ende casa m' també valent sera.

«Quan un home molt prospera y s'ocupa d'ells la gent, y cobra moltes molts pelus, avuy no está conato de...? Et faig aquesta pregunta perquè em causa molt disgust que hi hagi qui d'això en diga qu'el prenen per cap de tere».

Ni amparar-se am justa ley no pot sortir l'hime honrat, pois se tracta al periodista molt pitjor qu'al criminal. Ni lo que no deixan dit l'apreciat lector ho dupta, que s'arribi a la presó... y qu'ho preguis a en Lluana.

Lo *Reina Regent* no es troba ja no anirà a Montserrat aquell periodista simpic que hi volia anar descais. Segons a mi m' assegurava qu' a fondo lo cometa, té aquest pobre periodista un ullidopoli al cervell.

LOGOGRIFFO NUMERIC table with columns for numbers and words like Nom d'home, Arbre fructer, Nom d'home, Carrer de Barcelona, Nom de dona, Instrument, Moneda, Nota musical, Consonant, Un Tribuna Catalans.

BOMBO

Substituir els punts per lletres de modo que, llegida vertical y horisontalment, diguin: 1.ª ratlla, consonant; 2.ª ratlla, animal feru; 3.ª ratlla, poble català; 4.ª ratlla, capital europea; 5.ª ratlla, en las cases n'hi ha; 6.ª ratlla, número; 7.ª ratlla, consonant.

SOLUCIONS

Sapretriària alguna caboria de las qu'han enviat: Noy de Sans, Paper de la Granvia, Gonnella Postic, A. B. Berga, J. Vidal, Saig de cargo, J. L. Mossen Sagrafells, G. (i) men coll, P. T. y C. Quinze.

C. Biaz. Amén en ses cantars suprimicmo algun de perills. Els articules-carta no tenen prore interès. Passen no en tenim.—E. P. Plans. Dugas de sas possas resultan incorrectas, la qu'enta he de perillosa; aprofitarim alguns dels cantars.—F. Balaz. Resultan incorrectes y s'argoment massa gastas.—Lo Fill del poble. Pera publicar cartas on se de ser coneguda la personalitat del autor.—T. Pastanaga. Lo qu'entia es massa, com vosta.—Noy Nic. L'argument Biaz, l'espocicó dolenta y els versos encare pitjor.—Llu de Tramontana. Però abont va en decimas endecasilabas.—P. E. F. No.

De lo que no es la menció, senyal de que no serveis. ADMINISTRACIÓ. C. M. (Premia de Mar) Rebut un trimestre suscripció, que ja ha acabat.—C. S. (Montrois) Rebut lo que diu.—E. P. F. (Combra) Rebut las suscripcions.—A. F. (Interior) Entrats.

Impremta Ronda de l'Universitat, 4.—Barcelona